

4. Концепція розвитку вищої медичної освіти. Наказ Міністерства охорони здоров'я України та Академії медичних наук України від 12.09.2008 р. № 522/51. URL:<http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12141>.
5. Професійна освіта: словник [навч. посіб.] / Уклад. С. У. Гончаренко та ін. / За ред. Н. Г. Ничкало. Київ, 2000. 380 с.
6. Творогова Н. Д. Психологический контакт. *Сестринское дело*. 1997. № 6. С. 24–25.

Мацейків Т. І.

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу суспільствознавчої освіти*

Інститут педагогіки
Національної академії педагогічних наук України
м. Київ, Україна

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СКЛАДНИКА КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Уроки історії містять необмежений потенціал в справі виховання підрастаючого покоління. Однак, цей потенціал в масовій практиці навчання історії залишається, на нашу думку не використаним. Вважаємо, що «озброюючи» учнів знаннями та вміннями, учитель не реалізує повною мірою можливості курсу щодо розвитку емоційної сфери учнів, а також не бачить зазвичай в шкільному курсі історії усіх можливих засобів для передавання учням основних сенсів загальнолюдської та національної культур.

Провідним у визначенні освітньо-виховних завдань навчання історії, як відомо, є культурологічний підхід. Тому, проводячи формувальний експеримент нашими завданнями були:

- перевірити вплив визначених нами умов на ефективність формування емоційно- ціннісного складника компетентності учнів на уроках історії;
- перевірити ефективність запропонованих шляхів та засобів виховання в учнів ліцею емоційно – ціннісних ставлень до історичного змісту;
- з'ясувати, як дотримання даних умов і застосування відповідних способів та засобів навчання впливатимуть на ефективність формування компетентності учнів ліцею.

Теоретичні дослідження, спостереження за педагогічним процесом, дані констатувального експерименту дали можливість визначити умови

ефективного формування емоційно-ціннісного складника компетентності учнів ліцею на уроках історії.

Процес «оздоровлення» шкільної історичної освіти, як відомо, пов'язаний, насамперед, із визначенням нових пріоритетів в навчанні історії. Таким пріоритетом, на наш погляд, є компетентність та духовний розвиток особистості, що передбачає сприйняття й усвідомлення загальнолюдських і національних духовних цінностей як особистісних.

Формування емоційно-ціннісного складника компетентності учнів ліцею на уроках історії, їх духовний розвиток передбачає особисте самовизначення ліцеїстів стосовно кожної окремої події, вчинку історичної особи, поглядів на світ, на побудову суспільства тощо.

Таке самовизначення можливе за умови, якщо аналіз історичного матеріалу на уроках історії носитиме комплексний характер, що передбачає різні (теоретичний, моральний, естетичний) підходи до кожної історичної події, факту, процесу.

Важливою умовою формування емоційно-ціннісного складника компетентності є організація пізнавальної та оціночно-орієнтованої діяльності ліцеїстів.

При цьому важливим є не лише результат цієї діяльності (правильні відповіді, що відповідають історичному змісту); організація їх діяльності таким чином, щоб вона дала можливість кожному ліцеїсту пережити момент «прозріння», «акт усвідомлення», тобто здійснити і свій власний «вчинок думки» [1].

Пошуковий характер пізнавальної діяльності створює умови для інтелектуального, морального, естетичного, а отже й особистісного розвитку ліцеїстів в процесі навчання історії, оскільки саме в цьому випадку історичні знання перетворюються в історичні переживання особистості.

Важливою умовою формування емоційно-ціннісного складника компетентності учнів в процесі навчання історії є також застосування спеціальних педагогічних способів і засобів з метою актуалізації в учнів емоційно-ціннісних ставлень до дійсності, до людей, до самого себе.

Завдання формування компетентності та виховання духовної культури учнів на уроках історії передбачає також побудову навчально – виховного процесу, який би забезпечував відповідність історичного змісту і шляхів його засвоєння відповідним потребам і мотивам учнів, таких, наприклад, як потреби в певному ставленні до життя і потреби у самовизначенні.

Враховуючи, що основними духовними потребами старшокласників, є пізнавальна, естетична, моральна, а також потреба в самореалізації, зміст історичного матеріалу має добиратися таким чином, щоб у ньому була закладена можливість реалізувати означені потреби і відповідні мотиви та актуалізувати на їх основі пізнавальні, моральні, естетичні ставлення учнів. Для цього історичний матеріал має містити в собі необхідну і достатню кількість фактів, які забезпечують:

а) засвоєння основних причинно-наслідкових зв'язків, що містяться в темі уроку;

б) засвоєння основного морального сенсу даного головного факту із загальнолюдських і національних позицій та з позицій представників різних груп населення цієї епохи, а також з позицій нашого сучасника або конкретного історичного героя;

в) засвоєння основного естетичного сенсу даного матеріалу із загальнолюдських і особистісних позицій;

г) визначення своєї особистої позиції, свого особистого ставлення до морально-естетичного сенсу даного факту. Лише такий комплексний підхід до відбору історичного змісту створить умови для розвитку системи емоційно- ціннісного ставлення до уроків історії.

В процесі дослідження були апробовані метод організації самостійної пізнавальної діяльності учнів пошукового характеру, метод конструювання системи особистого вибору, спрямованих на актуалізацію особистісних ставлень учнів.

Засобами навчання і виховання учнів на уроках використовувалася система завдань оціночно-орієнтаційного типу, які давали можливість більш повно реалізувати потенціал шкільних курсів історії у цьому процесі.

Список літератури:

1. Бахтин М.М. К философии поступка / Философия и социология науки и техники. – М.: Наука, 1986. – С. 80-160.

Мрачківська О. В.

*студентка II курсу факультету математики,
фізики, комп'ютерних наук і технологій*

Моклюк М. О.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри фізики
і методики навчання фізики, астрономії*
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
м. Вінниця, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ РІЗНИХ ЕТАПІВ УРОКІВ ФІЗИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ

Однією з найактуальніших проблем шкільної освіти є її комп'ютеризація. Серед технічних новинок, що приходять сьогодні до школи, особливе місце займають інтерактивні дошки – комплекс обладнання, що